

LEDER:

Kvinder gør en konkret forskel

Af Charlotte Flindt Pedersen

At hæve kvindernes status over hele verden er ikke kun et spørgsmål om rettigheder. Det er også et strategisk imperativ, der fremmer danske og europæiske interesser i forhold til global velstand og stabilitet. Det er også en vigtig dimension i kommende udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategier og målsætninger.

"I have to tell you, my seven-year-old granddaughter said to my daughter, her mother, 'So what's the big deal about Grandma Maddy having been Secretary of State? Only girls are Secretaries of State.' Most of her lifetime, it's true. But at the time it really was a big deal."

– Madeline Albright, USA's første kvindelige udenrigsminister

Da jeg som ung nybagt kandidat havde min gang i udenrigsministeriet i forbindelse med mit arbejde på Center for Menneskerettigheder, kunne kvinderne

i chefstillinger, endsige som ambassadører, tælles på én hånd. Det har forandret sig markant de sidste ti år, og i 2018 blev den første kvinde udnævnt til den vigtige post som ambassadør i USA.

Udenrigspolitik og sikkerhedspolitik er dog stadig et mandeområde. Kun 15 procent af verdens ambassadører var kvinder i 2017 ifølge et notat fra Europa-Parlamentet fra 2019. Og der var i alt 15 kvindelige forsvarsministre i verden. Blandt Europarådets 47 medlemslande finder man fem kvindelige udenrigsministre.

I Danmark har vi kun haft én kvindelig udenrigsminister i en meget kort periode og to kvindelige forsvarsministre. Desuden er der kun ganske få kvindelige udenrigsordførere i det danske folketing: Én ud de 15 udenrigsordførere er en kvinde, og i Udenrigspolitisk Nævn er kun tre ud af 17 medlemmer kvinder.

Hvis kvindelige politikere sjældnere har udenrigspolitiske profiler el-

Charlotte Flindt Pedersen (f. 1965) er direktør for Det Udenrigspolitiske Selskab og ansvarshavende redaktør for *Udenrigs*. Hun er cand.mag. i østeuropastudier og samfundsfag med speciale i minoritetsstudier fra Københavns Universitet. Hun har en lang karriere bag sig på Institut for Menneskerettigheder, hvor hun blandt andet har været international chef.

ler kompetencer, så er chancen for, at de kommer i spil eller er relevante til en udenrigspolitisk ministerpost, formentlig mindre.

Alt i alt er det ikke godt nyt – hverken for ligestilling eller rettigheder. Mere interessant er det imidlertid at afdække, om kønsuligheden også har konkrete konsekvenser for diskussionerne af de forskellige udenrigspolitiske områder. For eksempel i Udenrigspolitisk Nævn – mon der er vinkler eller områder, der bliver glemt i diskussionen af vores udenrigspolitik, når det typiske medlem er en mand? Uanset hvor langt vi er kommet med ligestillingen, bibringer vi formentlig forskellige erfaringer og perspektiver baseret på vores køn. For eksempel var der stor forskel på mærkesager hos to udviklingsministre fra samme parti i samme regeringsperiode: Ulla Tørnæs brændte for kvinders sociale og reproduktive rettigheder og fremme af kvinders ligestilling. Det var her, hun ville gøre en forskel som udviklingsminister og var aktivt med til at etablere FN's kvindeorganisation UNIFEM. Søren Pind kaldte sig frihedsminister, og for ham var frihedsrettighederne en vigtig prioritet i udviklingsbistanden.

Der findes en voksende mængde beviser vedrørende den positive effekt af at inkludere kvinder i udenrigs- og sikkerhedspolitik. Hvis vi er åbne overfor, at en udenrigs- eller forsvarsminister ikke kun er en mand i jakkesæt, giver det mulighed for, at andre øjne og erfaringer bringes i spil, som så kan være med til at skabe andre udenrigspo-

litiske indsatser og resultater, som for eksempel på områder som økonomi og fredsindsatser.

Store finansielle institutioner såsom Den Internationale Valutafond og Verdensbanken har konkluderet, at kvinders deltagelse i økonomien reducerer fattigdom og øger det globale BNP. Forskning viser desuden, at investeringer i kvinders sundhed og uddannelse forbedrer børns overlevelse, uddannelsesmæssige opnåelse og økonomiske vækst på tværs af generationer.

I 2016 kom konsulentfirmaet McKinsey med en rapport, som på baggrund af en undersøgelse i 96 lande redegjorde for, hvordan kvinders ligestilling kunne sikre en global vækstforøgelse på 12 billioner dollar, eller 11 procent om året i forhold til projekteret BNP for 2025: Udgangspunktet er, at ulighed har negative økonomiske konsekvenser på en lang række parametre, så øget ligestilling øger den økonomiske vækst. På et tidspunkt, hvor nationer kæmper for at komme sig efter en økonomisk afmatning og coronapandemien, er det vigtigt ikke

Hvis vi er åbne overfor, at en udenrigs- eller forsvarsminister ikke kun er en mand i jakkesæt, kan andre øjne og erfaringer bringes i spil, som så kan være med til at skabe andre udenrigspolitiske indsatser og resultater.

at overse det økonomiske potentiale i kvinders ligestilling, når vi overvejer vores udenrigspolitiske indsatser.

Fredsbevarelse

Forskningen har gentagne gange vist, at ligestilling mellem kønnene bidrager

til fred, og at fredsforhandlinger, der involverer kvinder, har større chance for at være holdbare og effektive.

Ulighed har negative økonomiske konsekvenser på en lang række parametre, så øget ligestilling øger den økonomiske vækst.

FN's Sikkerhedsrådsresolution 1325 etablerede i 2000 dagsordenen for kvinder, fred og sikkerhed (WPS). Resolutionen har været medvirkende til at ændre retorik om konflikt og ligestilling mellem kønnene og dermed udfordre det internationale samfund til at gøre mere. Ifølge et studie fra Council on Foreign Relations om kvinder i fredsprocesser fra 2019 kan kvinders deltagelse i konfliktforebyggelse og -løsning forbedre resultaterne før, under og efter konflikter.

På trods af dette er kvinder ifølge studiet fortsat marginaliserede eller udelukkede fra freds- og sikkerhedsprocesser. Mellem 1992 og 2019 udgjorde kvinder i gennemsnit 13 procent af forhandlerne, seks procent af mæglerne og seks procent af underskriverne i større fredsprocesser rundt om i verden.

Selvom der er sket nogle fremskridt med kvinders deltagelse i fredsprocesser, var kvinder i syv ud af ti fredsprocesser ikke inkluderet som mæglere eller underskriverne. Sidstnævnte indikerer, at få kvinder deltog i ledelsesroller som forhandlere, garantister eller vidner. Det er vigtigt at arbej-

de med dette, når vi planlægger vores forsvars- og sikkerhedspolitiske indsatser. Husker vi at tænke kvinderne ind i organisationen af de fredsprocesser, vi er involveret i for eksempel i Ukraine eller Afghanistan?

En kvinde at se op til

I arbejdet med få flere kvinder ind i ledelsesroller, er det også vigtigt at huske på effekten af at have rollemodeller. Når mangfoldigheden skinner igennem på de politiske poster, for eksempel når USA får en vicepræsident, som ikke kun er kvinde, men også sort og datter af en indisk indvandrers, så ændres vores grundlæggende antagelser og normer for, hvem den typiske lederfigur – i dette tilfælde vicepræsident – er. Resultatet er, at en ny gruppe mennesker bestående af både afroamerikanere, personer med en indisk baggrund, indvandrere og piger nu kan drømme om en dag at blive vicepræsident.

På den måde bliver det samfundsmæssige udbud af kompetencer og den samlede erfaringsmasse pludselig meget større og bedre. Det er samtidig også en fantastisk fortælling om USA – en, der i øvrigt står i diametral modsætning til fortællingen om Donald Trump og Mike Pence. Jeg er ikke i tvivl om, hvilken fortælling jeg bedst kan lide.

○○○